

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 lipca 2020 r.

ZP-NKWR.431.2.28.2020.PSZ

Pani
Alicja Przystupa
Dyrektor Powiatowego Centrum
Opieki i Wychowania
„Wrzosowa Kraina”
w Lubinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 15 – 16 czerwca 2020 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821) zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Piotr Szafarowicz – główny specjalista oraz Magda Powiłażtis – inspektor wojewódzki, przeprowadzili zdalnie kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania „Wrzosowa Kraina” w Lubinie, dalej zwanym „Placówką”.

Przedmiotem kontroli była działalność Placówki w zakresie zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz zgodność zatrudniania pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 1 czerwca 2020 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego aneksem nr 8 do Planu Kontroli na I półrocze 2020 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 czerwca 2019 r. do dnia kontroli, funkcję Dyrektora kontrolowanej jednostki pełniła Pani Alicja Przystupa, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z uchybieniami, których przyczyną jest błędna interpretacja przepisów ustawy. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 1. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie, potwierdzonych za zgodność z oryginałem, dokumentów dotyczących zasadności pobytu

dziecka w Placówce, oświadczeń kierownika jednostki w zakresie kontrolowanych zagadnień oraz danych potwierdzających spełnienie wymagań kwalifikacyjnych przez osoby pracujące z dziećmi. Całość dokumentacji została przesłana za pośrednictwem Poczty Polskiej na adres siedziby kontrolującego.

Zgodnie z art. 7 ustawy, inspektorzy przeprowadzający czynności kontrolne otrzymali od Dyrektora Placówki – administratora danych osobowych – pisemne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w zakresie objętym kontrolą (*dowód: akta kontroli str. 36 – 37*).

Ilekczo w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania „Wrzosowa Kraina” w Lubinie przy ul. Bilińskiego 2 jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z limitem 14 miejsc obowiązującym od dnia 14 maja 2013 r. Placówka prowadzona jest przez Powiat Lubiński na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS.IA9013-1/10 z dnia 28 stycznia 2010 r., zmienionej decyzją Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.13.2013 z dnia 14 maja 2013 r. oraz decyzją Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.9423.2.17.2019.TB z dnia 23 grudnia 2019 r. W okresie objętym kontrolą zasady funkcjonowania, zadania i typ Placówki zostały określone w § 17 załącznika do uchwały nr 197/2019 Zarządu Powiatu Lubińskiego z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Opieki i Wychowania w Lubinie (*dowód: akta kontroli str. 15 – 31*).

Na podstawie imiennego wykazu wychowanków, przygotowanego i przedłożonego przez Dyrektora Placówki stwierdzono, że w dniu kontroli w Placówce umieszczonych było 12 dzieci oraz 1 osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, natomiast w okresie objętym kontrolą łączna liczba wychowanków wynosiła 19. Od czerwca 2019 r. do stycznia 2020 r. 6 osób, które osiągnęły pełnoletność, zostało usamodzielnionych (*dowód: akta kontroli str. 55 – 57*).

Przeprowadzone postępowanie kontrolne wykazało, że wychowankowie Placówki posiadali skierowania wydane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie, a od marca 2020 r., przez Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie. W treści każdego skierowania wskazana była nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej, a także dane dotyczące orzeczenia sądowego w sprawie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Analiza przekazanych orzeczeń sądowych wykazała, że Powiat Lubiński prawidłowo

kierował dzieci do Placówki uwzględniając przede wszystkim ich wiek oraz przestrzegając zapis § 2 ust. 1 i § 8 ust. 1 pkt 1 – 5 rozporządzenia dotyczącego dokumentacji, która winna być przekazywana wraz ze skierowaniem. Realizację powyższego obowiązku potwierdził Dyrektor składając do akt kontroli stosowane oświadczenie oraz wskazane kopie dokumentów, m.in. informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka. W przypadku dwojga wychowanków (rodzeństwo) skierowanych do Placówki przed ukończeniem 10. roku życia, zaistniała konieczność udzielenia zabezpieczenia w pieczy zastępczej w trybie art. 103 ust. 2 pkt 1 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 38 – 54, 55 – 57, 89 – 95, 124 – 127*).

Zgodnie z art. 135 ustawy w Placówce działał Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zwany dalej „Zespołem”. W ramach realizacji obowiązku wynikającego z art. 136 ustawy Zespół ustalał aktualną sytuację dziecka, analizował stosowane metody pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikował plan pomocy dziecku, monitorował procedury adopcyjne dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceniał stan zdrowia dziecka i jego aktualne potrzeby, możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej oraz, w miarę konieczności, informował sąd o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą, posiedzenie Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka odbyło się w dniu 15 października 2019 r. Kolejne posiedzenie, zaplanowane na dzień 14 kwietnia 2020 r. nie odbyło się ponieważ Starosta Lubiński, działając w trybie art. 15zzzzk ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zawiesił obowiązek organizacji zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka do dnia 30 czerwca 2020 r. Na wniosek Dyrektora Placówki Starosta Lubiński, ze względu na złagodzenie obostrzeń związanych z COVID-19, wyraził zgodę na organizację posiedzeń Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka od dnia 23 czerwca 2020 r. Posiedzenie kolejnego Zespołu zaplanowano więc na dzień 24 czerwca 2020 r. (*dowód: akta kontroli str. 62 – 65, 88, 129*).

Na podstawie dokumentacji z posiedzenia Zespołu w dniu 15 października 2019 r. dokonano oceny przestrzegania wymagań określonych w art. 136 – 138 ustawy wobec wychowanków z grupy kontrolnej. Ustalono, że dla każdego dziecka został sporządzony wniosek, w którym odnotowano konieczne informacje i ocenę sytuacji dziecka we wszystkich obszarach wskazanych w art. 136 pkt. 1 – 7 ustawy. Wniosek kończono stwierdzeniem o zasadności lub braku zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce. Zgodnie z art. 137

ustawy, na posiedzeniu Zespołu w dniu 15 października 2019 r. obecni byli: Dyrektor Placówki, pedagog, terapeuta, pracownik socjalny, wychowawca kierujący procesem wychowawczym oraz przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i ośrodka pomocy społecznej. W trzech przypadkach odnotowano również obecność na posiedzeniu rodzica dziecka, natomiast w pozostałych pięciu, rodzice byli nieobecni pomimo wysłanych zaproszeń lub z powodu pozbawienia władzy rodzicielskiej nie byli zapraszani. Do udziału w posiedzeniu zaproszono także przedstawiciela Policji, którego włączono w skład Zespołu. Powyższe należy uznać za uchybienie, konieczne do wyeliminowania z bieżącej praktyki.

Po zakończeniu prac, Zespół w dniu 17 października 2019 r. sporządził dla każdego dziecka opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego. Dokument zawierał uzasadnienie decyzji Zespołu i został przekazany do Biura Obsługi Interesanta Sądu Rejonowego w Lubinie, co zostało potwierdzone pieczęcią z datą wpływu. Za uchybienie należy uznać nazwę dokumentu składanego do sądu, gdyż zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce, a nie opinię (*dowód: akta kontroli str. 97 – 123*).

Po przeanalizowaniu sytuacji prawnej wszystkich dzieci umieszczonych w Placówce stwierdzono, że rodzice trojga z nich zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, co pozwoliło na uruchomienie procedury związanej z przysposobieniem. Realizując obowiązek wynikający z art. 100 ust. 4 ustawy Dyrektor Placówki zgłosił informację o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej we Wrocławiu (*dowód: akta kontroli str. 55 – 57, 66 – 68, 86 – 87*).

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (począwszy od dnia 19 września 2014 r.) winien złożyć do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny, albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wskazanego powyżej wniosku dołącza się opinię gminy pochodzenia dziecka lub podmiotu prowadzącego pracę z jego rodziną. Biorąc pod uwagę, podane przez Dyrektora Placówki, daty umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej ustalono, że w okresie objętym kontrolą rozważenie kwestii złożenia stosownych wniosków do sądu mogło dotyczyć siedmiorga wychowanków. Przekazane przez Dyrektora Placówki i włączone do akt kontroli dokumenty, tj. wnioski, o których mowa w art. 100 ust. 4a ustawy, pozwoliły stwierdzić, że w pięciu przypadkach (W.Ch., K.W., J.D., S.Z., B.B.)

wnioski zostały wysłane do sądu przed upływem 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Niedotrzymanie terminu złożenia wniosku (tj. złożenie go przed upływem 18 miesięcy lub po upływie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej) nie wpływa na ważność złożenia, stanowi jednak uchybienie w zakresie realizacji zadania (w: *B. Królak, M. Rączka, Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Komentarz, Warszawa 2017*). Dodatkowo, w przypadku dwojga wychowanków (K.W. i D.T.) złożenie wniosków do sądu było bezzasadne, gdyż w chwili ich składania wychowankowie byli już zgłoszeni do ośrodka adopcyjnego. Należy nadmienić, że do każdego wniosku została dołączona opinia ośrodka pomocy społecznej dotycząca sytuacji socjalnej, zawodowej, zdrowotnej i mieszkaniowej rodziny pochodzenia dziecka (*dowód: akta kontroli str. 55 – 57, 69 – 85*).

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Placówki, jak i osoby zatrudnione do pracy z dziećmi na stanowisku wychowawcy, pedagoga, opiekuna dziecięcego oraz psychologa (w ramach umowy cywilno – prawnej) miały kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 3 i art. 98 ust. 1 ustawy. Wszyscy pracownicy złożyli również do akt osobowych stosowne oświadczenia i zaświadczenia potwierdzające brak ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej, wypełnianie obowiązku alimentacyjnego, o ile taki został nałożony, brak skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, a także aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo – wychowawczej. W Placówce zatrudnione były również dodatkowe osoby do obsługi i administracji, które spełniły warunki określone w art. 99 ust. 5 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 58 – 61*).

W toku postępowania kontrolnego przeprowadzonego w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania „Wrzosowa Kraina” w Lubinie stwierdzono poniższe uchybienia o charakterze formalnym, niepowodujące następstw dla kontrolowanej działalności:

1. Włączanie do składu Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka przedstawiciela Policji;
2. Sporządzanie „opinii” o zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej zamiast „wniosku”;
3. Składanie do sądu wniosków w trybie art. 100 ust. 4a ustawy przed upływem 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej;
4. Składanie do sądu wniosków w trybie art. 100 ust. 4a ustawy wobec dzieci zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego.

W zakresie kontrolowanej działalności Placówki nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821). W terminie do 31 sierpnia 2020 r. proszę powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu.

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
(kierownik komórki do spraw kontroli) ZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej